

Laidiens: 07.07.2005., Nr. 105

Ministru kabineta noteikumi Nr.445

Rīgā 2005.gada 21.jūnijā (prot. Nr.36 5.§)

Pasta noteikumi

Izdoti saskaņā ar Pasta likuma 2.panta otro daļu, 7.panta ceturto un piekto daļu un 7.¹ panta otro daļu

I. Vispārīgais jautājums

1.Noteikumi nosaka tos ar pasta pakalpojumiem saistītos jautājumus, kurus nereglamentē Pasta likums, kā arī nosaka kārtību, kādā atver pasta sūtījumus, konfiscē un iznīcina vai nosūta atpakaļ sūtītājam pasta sūtījumos konstatētus priekšmetus un vielas, kurus aizliegts pārsūtīt vai kuri kļūdaini pieņemti.

II. Klientu apkalpošanas organizācija

2. Lai nodrošinātu iespēju juridiskajām un fiziskajām personām saņemt pasta pakalpojumus, pasta pakalpojumu sniedzējs ierīko pasta pakalpojumu sniegšanas vietas (piemēram, pasta nodaļas, klientu apkalpošanas punktus, norēķinu centrus, pārvietojamās pasta nodaļas) (turpmāk — pasta nodaļas). Ārpus pasta nodaļu telpām pasta pakalpojumus sniedz pasta aģenti.

3. Pasta nodaļas telpās klientiem pieejamā vietā izvieto informāciju par pasta pakalpojumu tarifiem, pasta sūtījumu noformēšanu un aizliegumiem, kā arī citu ar klientu apkalpošanu saistītu informāciju.

III. Pasta sūtījumu veidi un kategorijas

4.Pasta sūtījumus iedala iekšzemes pasta sūtījumos un starptautiskajos pasta sūtījumos.

5.Pārsūtīšanai pa pastu Latvijas Republikas robežās pieņem šādus vienkāršus un reģistrētus (ierakstītus, apdrošinātus) pasta sūtījumus:

5.1. vēstules (vienkāršas, ierakstītas, apdrošinātas);

5.2. pastkartes (vienkāršas, ierakstītas);

5.3. bandroles (vienkāršas, ierakstītas);

5.4. sīkpakas (ierakstītas, apdrošinātas);

5.5. pakas (vienkāršas, apdrošinātas);

5.6. naudas pārvedumus (pa pastu un pa telegrāfu);

5.7. pasta norēķinu sistēmas maksājumus;

5.8.ekspresvēstules un eksprespakas (vienkāršas, apdrošinātas, valdības un slepenas).

6. Nosūtīšanai pa pastu uz ārvalstīm pieņem šādus vienkāršus un reģistrētus (ierakstītus, apdrošinātus) pasta sūtījumus:

6.1. vēstules (vienkāršas, ierakstītas, apdrošinātas);

6.2. pastkartes (vienkāršas, ierakstītas);

6.3. bandroles (vienkāršas, ierakstītas);

6.4. sīkpakas (ierakstītas);

6.5. pakas (vienkāršas, apdrošinātas);

6.6. speciālos maisus “M” ar iespieddarbiem (vienkāršus un ierakstītus);

6.7. naudas pārvedumus un pasta norēķinu sistēmas maksājumus *EUROGIRO* sistēmas ietvaros;

6.8. ekspresvēstules un eksprespakas (vienkāršas, ierakstītas, apdrošinātas, valdības un slepenas).

7. Pasta sūtījumus pieņem nosūtīšanai šādās klasēs:

7.1. starptautiskos pasta sūtījumus pieņem nosūtīšanai ar gaisa vai sauszemes (jūras) transportu:

7.1.1. “A” klase — pārsūta nekavējoties ar gaisa vai sauszemes (jūras) transportu — prioritārais pasts;

7.1.2. “B” klase — pārsūta iespēju robežās ar gaisa vai sauszemes (jūras) transportu — ekonomiskais pasts;

7.2. iekšzemes pasta sūtījumus pieņem:

7.2.1. “A” klase — pārsūta nekavējoties — prioritārais pasts;

7.2.2. “B” klase — pārsūta šajos noteikumos noteiktajā kārtībā.

8. Sīkpakas svarā virs 500g, apdrošinātas vēstules un pakas pieņem sūtīšanai tikai uz tām valstīm, kuru pasta administrācija to atļauj. Minētās valstis ir norādītas Pasaules pasta konvencijā un tās pielikumos (turpmāk — Pasaules pasta konvencija) — Pasaules pasta savienības normatīvajos aktos, kuri ir saistoši Latvijas Republikai. Sīkpakas svarā līdz 500g pieņem sūtīšanai uz visām valstīm.

9. Iekšzemes un starptautiskos ierakstītos pasta sūtījumus, sīkpakas, apdrošinātas vēstules, pakas un iekšzemes naudas pārvedumus var pieņemt sūtīšanai ar paziņojumu par izsniegšanu.

10. Starptautiskos naudas pārvedumus sūtīšanai ar paziņojumu par izsniegšanu pieņem sūtīšanai tikai uz tām valstīm, kuru pasta administrācija to atļauj.

11. Iekšzemes un starptautiskās ierakstītas un apdrošinātas vēstules, pastkartes un bandroles sūtīšanai ar paziņojumu par izsniegšanu var pieņemt ar atzīmi “Nodot personīgi” sūtīšanai uz valstīm, kuru pasta administrācija to atļauj. Minētās valstis ir norādītas Pasaules pasta konvencijā.

12. Starptautiskos pasta sūtījumus, izņemot pakas, var pieņemt sūtīšanai, lai tās piegādātu ar ziņnesi tajā valstī, kurā izsniedz attiecīgo sūtījumu. Pakas piegādei ar ziņnesi var pieņemt sūtīšanai uz valstīm, kuru pasta administrācija to atļauj. Minētās valstis ir norādītas Pasaules pasta konvencijā.

13. Iekšzemes un starptautisko pasta sūtījumu pieļaujamie izmēri un maksimālais svars noteikts šo noteikumu 1. pielikumā.

IV. Pasta sūtījumu adresēšana

14. Uz pasta sūtījumiem saņēmēja adresi raksta sūtījuma adreses puses augšējā labajā daļā vai centrā šādā secībā:
- 14.1. adresāta vārds, uzvārds vai pilns komersanta, iestādes vai organizācijas nosaukums (nav atļauts uzrādīt nepilnu komersanta, iestādes vai organizācijas nosaukumu);
- 14.2. viens no šādiem norādījumiem:
- 14.2.1. ielas nosaukums, mājas numurs, dzīvokļa numurs un pilsētas nosaukums;
- 14.2.2. mājas vai apdzīvotās vietas nosaukums, pagasta (novada) nosaukums un rajona nosaukums;
- 14.2.3. atzīme “Uz pieprasījumu” (starptautiskajiem pasta sūtījumiem — “*Poste restante*”), ja sūtījums izsniedzams pastā uz pieprasījumu;
- 14.2.4. abonenta kastītes numurs, ja sūtījums ievietojams abonenta kastītē pasta nodaļā. Šādā gadījumā vienkāršiem pasta sūtījumiem adresāta vārdu un uzvārdu (nosaukumu) var nenorādīt;
- 14.3. pasta nodaļas nosaukums;
- 14.4. pasta indekss un tās valsts nosaukums, uz kuru tiek sūtīts sūtījums (ja sūtījums adresēts uz citu valsti).
15. Pasta pakalpojumu sniedzējs sūtījumus uz pieprasījumu neizsniedz, ja norādīti tikai adresāta iniciāļi, pases vai cita dokumenta numurs, kā arī citas tikai sūtītājam vai adresātam zināmas adresāta pazīmes. Minētos sūtījumus nosūta atpakaļ sūtītājam vai arī nodod pasta pakalpojumu sniedzējam glabāšanai, ja to sūtītājs nav zināms.
16. Uz starptautiskajiem pasta sūtījumiem adresi raksta tās valsts valodā (valsts nosaukumu norāda latīņu burtiem), kurā izsniedz attiecīgo sūtījumu, angļu valodā vai franču valodā.
17. Sūtītāja adresi norāda sūtījuma adreses puses augšējā kreisajā daļā vai sūtījuma otrā pusē tādā pašā kārtībā kā saņēmēja adresi.

18. Atkarībā no pasta sūtījuma veida un kategorijas uz starptautiskajiem pasta sūtījumiem adreses puses augšējā kreisajā daļā zem sūtītāja adreses sūtītājs papildus norāda šādu atzīmi vai pasta pakalpojumu sniedzēja darbinieks uzspiež spiedogu vai izdara attiecīgu atzīmi franču valodā:

- 18.1. uz vēstuļu aploksnēm, kuru izmēri pārsniedz 114 x 162 mm, — “*Lettre*”;
- 18.2. uz bandrolēm un speciālajiem maisiem “M” — “*Imprimés*”;
- 18.3. uz ierakstītām vēstulēm, bandrolēm un pastkartēm — “*Recommande*”;
- 18.4. uz sīkpakām — “*Petit paquet*” un “*Recommande*”;
- 18.5. uz apdrošinātām vēstulēm un pakām — “*Valeur declaree*”;
- 18.6. uz pasta sūtījumiem, kas jāpiegādā ar ziņnesi, — “*Expres*”;
- 18.7. uz pasta sūtījumiem ar paziņojumu par izsniegšanu — “AR” vai “*Avis de reception*”;
- 18.8. uz pasta sūtījumiem ar atzīmi “Nodot personīgi adresātam” — “*A Remettre en main propre*”;
- 18.9. uz bandrolēm ar izdevumiem neredzīgajiem — “*Cecogrammes*”;
- 18.10. uz starptautiskajiem prioritārajiem pasta sūtījumiem — “*Par avion*” vai “*A Prioritaire*”, uz starptautiskajiem ekonomiskās klases pasta sūtījumiem — “*B Economique*”;

18.11. uz pakām ar trausliem priekšmetiem — “*Fragile*”;

18.12. uz lielizmēra pakām — “*Encombrant*”;

18.13. uz adreses birkām speciālajiem maisiem ar iespieddarbiem, ko nosūta vienam un tam pašam adresātam, — burts “M”;

18.14. uz naudas pārvedumiem ar paziņojumu par izmaksu — “*AP*” vai “*Avis de payement*”;

18.15. uz pasta sūtījumiem, kurus sūta karagūstekņi, — “*Service des prisonniers de guerre*”;

18.16. uz pasta sūtījumiem, kurus sūta internētās personas, — “*Service des internés*”.

19. Atkarībā no pasta sūtījuma veida un kategorijas uz iekšzemes pasta sūtījumiem adreses puses augšējā kreisajā daļā zem sūtītāja adreses sūtītājs papildus norāda šādu atzīmi vai pasta pakalpojumu sniedzēja darbinieks uzspiež spiedogu vai izdara attiecīgu atzīmi:

19.1. uz vienkāršām un ierakstītām bandrolēm — “*Bandrole*”;

19.2. uz bandrolēm, kurās atrodas neredzīgajiem paredzētie izdevumi, — “*Bandrole neredzīgajiem*”;

19.3. uz ierakstītiem pasta sūtījumiem — “*Ierakstīts*”;

19.4. uz apdrošinātām vēstulēm, sīkpakām un pakām — “*Apdrošināta par Ls (cipariem un vārdiem)*”;

19.5. uz pēcmaksas pasta sūtījumiem — “*Pēcmaksa Ls (cipariem un vārdiem)*”;

19.6. uz pasta sūtījumiem ar paziņojumu par izsniegšanu, uz naudas pārvedumu veidlapām un uz paku pavadzīmēm — “*Ar paziņojumu par izsniegšanu*”;

19.7. uz pasta sūtījumiem ar samaksātu piegādi — “*Piegāde samaksāta*”;

19.8. uz pasta sūtījumiem, kas jāizsniedz personīgi adresātam, — “*Izsniegt personīgi*”;

19.9. uz pakām un to pavadzīmēm:

19.9.1. ar satura sarakstu — “*Ar satura sarakstu*”;

19.9.2. ar dēstiem — “*Dēsti. Ar karantīnas apliecību*”;

19.9.3. ar bitēm — “*Uzmanīgi. Bites. Saulē neturēt. Ar veterināro apliecību*”;

19.9.4. ar kažokādām un grauzēju ādiņām — “*Kažokāda. Ar veterināro apliecību*”;

19.9.5. ar vilnu, sariem, matiem, spalvām, dūnām — “*Ar veterināro apliecību*”;

19.9.6. ar svaigiem augļiem un dārzeņiem — attiecīgi “*Augļi*” vai “*Dārzeņi*”;

19.9.7. ar radiolampām un precīzām ierīcēm — attiecīgi “*Radiolampas*” vai “*Precīzas ierīces*”.

V. Samaksa par pasta sūtījumiem

20. Starptautiskos atbildes kuponus, kurus izdod Pasaules pasta savienības starptautiskais birojs, pieņem starptautiskās vēstuļu korespondences samaksai. Uz tiem jābūt tās valsts pasta nodaļas kalendāra zīmoga nospiedumam, kurā šis kupons pārdots. Pasta pakalpojumu sniedzēji pieņem arī neapzīmogotus kuponus.

21. Starptautiskie atbildes kuponi tiek apmainīti pret pastmarkām vienas “A” klases starptautiskas vienkāršas vēstules nosūtīšanai, kuras svars nepārsniedz 20 g.

22. Pēc klienta pieprasījuma pasta pakalpojumu sniedzējs par pārdotām pasta apmaksas zīmēm izsniedz kvīti. Pasta apmaksas zīmes neapmaina ne pret naudu, ne pret citas vērtības pastmarkām, ne pret jebkādām citām vērtībām. Pārdotās pasta apmaksas zīmes pasta pakalpojumu sniedzējs atpakaļ nepieņem.
23. Lai samaksātu par pasta sūtījumu, derīgas tikai Latvijas Republikas pastmarkas, kas nav bojātas vai noteiktā kārtībā nav izņemtas no apgrozības. Uz pasta sūtījumiem jāuzlīmē attiecīgi augstākās vērtības pastmarkas.
24. Pasta apmaksas zīmes, kas izņemtas no apgrozības, pārklātas ar laku vai limi, apzīmogotas ar dažādiem zīmogiem, caurdurtas vai jau bijušas lietošanā, nav derīgas pasta sūtījumu samaksai. Pasta sūtījumu samaksai nav derīgas arī tādas lietotas pasta apmaksas zīmes, kuru zīmogu nospiedumi ķīmiski vai kā citādi iztīrīti vai dzēsti.
25. Ja par pasta sūtījumu maksāts ar viltotām pastmarkām vai citām viltotām pasta apmaksas zīmēm, pasta pakalpojumu sniedzēji sūtījumu tālāk nenosūta. Tiek sastādīts attiecīgs akts un ievāktas ziņas par sūtītāju un viltoto pasta apmaksas zīmju izcelsmi. Ziņas par pasta apmaksas zīmju viltošanu pasta pakalpojumu sniedzējs iesniedz pirmstiesas izmeklēšanas iestādē aizdomās turamo personu saukšanai pie kriminālatbildības likumā noteiktajā kārtībā.
26. Ja par iekšzemes vēstules vai pastkartes sūtīšanu nav samaksāts pilnā apmērā, to nosūta un izsniedz adresātam, iekasējot no viņa papildu maksu saskaņā ar Vispārējo pasta pakalpojumu tarifu.
27. Ja par starptautiskās vēstules vai pastkartes sūtīšanu nav samaksāts pilnā apmērā, to nosūta atpakaļ sūtītājam, iekasējot no viņa papildu maksu saskaņā ar tarifu kā par iekšzemes pasta sūtījumu. Ja šādu starptautisko vēstuļu vai pastkaršu sūtītājs nav zināms, tās nodod pasta pakalpojumu sniedzējam glabāšanai.
28. Par iekšzemes un starptautisko vienkāršo un ierakstīto pastkaršu, vienkāršo un ierakstīto vēstuļu, vienkāršo un ierakstīto bāndroļu sūtīšanu maksā ar pasta apmaksas zīmēm.
29. Par šo noteikumu 28. punktā minētajiem pasta sūtījumiem, ja to skaits pārsniedz 1000 sūtījumus vienā reizē, var maksāt arī, izmantojot bezskaidras naudas pārskaitījumu saskaņā ar noslēgto līgumu starp nosūtītāju un pasta pakalpojumu sniedzēju.
30. Par iekšzemes un starptautisko paku, sīkpaku, apdrošinātu vēstuļu, ekspresvēstuļu un eksprespaku sūtīšanu un naudas pārvedumiem maksā skaidrā naudā, kā arī izmantojot bezskaidras naudas norēķinu. Par pārējiem pasta pakalpojumiem maksā ar pasta apmaksas zīmēm, skaidrā naudā, kā arī izmantojot bezskaidras naudas norēķinu.
31. Komersanti, iestādes un organizācijas, noformējot pasta sūtījumu samaksu, var izmantot marķēšanas mašīnas. Marķēšanas mašīnas izmanto, lai uz pasta sūtījuma mehāniski uzspiestu speciālas zīmes (nospiedumus), kas aizvieto pastmarkas un apliecina, ka par pasta pakalpojumu ir samaksāts.
32. Lai saskaņotu marķēšanas mašīnas izmantošanu, komersanti, iestādes un organizācijas iesniedz pieteikumu valsts akciju sabiedrībā "Latvijas Pasts" (turpmāk — Latvijas Pasts). Latvijas Pasts 15 dienu laikā izskata pieteikumu un sniedz atbildi par marķēšanas mašīnas izmantošanas saskaņošanu.
33. Komersanti, iestādes un organizācijas iegādājas marķēšanas mašīnas par saviem līdzekļiem. Marķēšanas mašīnu iegādei var izmantot Latvijas Pasta starpniecības pakalpojumus.
34. Marķēšanas mašīnas lietotājs — komersants, iestāde vai organizācija — iesniedz Latvijas Pastā pieteikumu par marķēšanas mašīnas reģistrāciju. Pieteikumā norāda ražotāja sertifikātā norādīto marķēšanas mašīnas modeli, sērijas numuru un klišējas numuru. Latvijas Pasts pieteikumā minētos datus reģistrē marķēšanas mašīnu uzskaites žurnālā.